

Ancheta Forței de Muncă Principalii indicatori

Metadate

Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statistică ocupării

1.2. Persoana de contact

Elena Vâtcărău, șef direcție

tel.: 0 22 40 30 99

e-mail: elena.vatcarau@statistica.gov.md

Maria Ușurelu, consultant principal

tel.: 0 22 40 31 00

e-mail: maria.usurelu@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

11.03.2021

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

11.03.2021

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

„Principalii indicatori ai Anchetei Forței de Muncă” sunt obținuți în baza rezultatelor cercetării statistice selective asupra gospodăriilor populației - Ancheta forței de muncă (AFM) - principala sursă de informații privind situația și tendințele pe piața muncii.

Domeniul „Principalii indicatori ai Anchetei Forței de Muncă” cuprind principalele caracteristici ale pieței muncii cum ar fi ocuparea, șomajul, inactivitatea, statutul profesional, activitățile economice, ocupațiile, orele de lucru și alte variabile privind piața muncii, la fel și așa caracteristici socio-demografice importante cum ar fi vârsta, sexul, nivelul de instruire, starea civilă, mediul de reședință.

AFM are ca populație țintă toate persoanele din gospodăriile casnice selectate, totodată variabilele privind forța de muncă se colectează numai pentru persoanele în vârstă de 15 ani și peste.

Cercetarea este realizată în corespundere cu recomandările internaționale în vigoare în domeniul statisticii muncii, adoptate de Biroul Internațional al Muncii (BIM). Metodologia AFM, cu unele excepții, corespunde cu Regulamentul Cadru al UE privind Cercetarea forței de muncă în țările UE.

Începând cu tr. IV 1998, Ancheta forței de muncă în gospodării se realizează trimestrial, ca o cercetare continuă.

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

Forța de muncă (populația activă din punct de vedere economic) cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând **populația ocupată și șomerii**.

Încadrarea populației pe categorii, după participarea la forța de muncă, se face conform principiului priorității ocupării față de șomaj și șomajului față de inactivitate.

Rata de participare la forța de muncă a populației de 15 ani și peste (sau **rata de activitate**) reprezintă proporția forței de muncă în populația totală în vârstă de 15 ani și peste (%).

Populația ocupată cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii **de cel puțin o oră** în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii.

Remarcă: Începând cu 2019, persoanele ocupate cu producerea produselor agricole în principal pentru consumul propriu nu se includ în ocupare. (*Până în 2018 inclusiv, persoanele ocupate în gospodăria auxiliară cu producerea de produse agricole în exclusivitate pentru consumul propriu (al gospodăriei) se includeau în ocupare, dacă lucrau pe săptămână 20 de ore și mai mult*).

Rata de ocupare: raportul dintre populația ocupată în vârstă de 15 ani și peste și totalul populației de aceeași grupă de vârstă, exprimat procentual.

Subocuparea în raport cu timpul lucrat: persoanele ocupate care satisfac următoarele criterii:

- doresc să lucreze ore suplimentate;
- sunt disponibile să lucreze ore suplimentare;
- orele efectiv lucrate în toate activitățile în timpul perioadei de referință sunt sub o limită stabilită. Limita stabilită în conformitate cu legislația muncii în vigoare constituie 40 de ore pe săptămână.

Rata de subocupare reprezintă ponderea populației sub-ocupate în total populație ocupată.

Programul de lucru al persoanelor ocupate este definit ca fiind **complet** sau **parțial**, conform declarației respondenților. În general, pentru salariați se consideră *complet* programul aferent unei norme întregi, așa cum este prevăzută prin contractul colectiv de muncă (durata normală) și *parțial* programul a cărui durată prevăzută prin contractul individual de muncă este semnificativ mai mică decât durata normală.

Statutul profesional: Persoanele sunt clasificate după statutul profesional în conformitate cu clasificarea internațională ICSE-93. Statut profesional reprezintă situația deținută de o persoană în funcție de modul de obținere a veniturilor prin activitatea exercitată și anume: salariați; non-salariați: patroni, lucrători pe cont propriu, ajutori familiari neremunerați, membri ai cooperativelor.

- **Salariat** este considerată persoana care-și exercită activitatea în baza unui contract de muncă într-o unitate economică sau socială – indiferent de forma ei de proprietate – sau la persoane particulare (în baza unui contract sau a unei înțelegeri), în schimbul unei remunerații sub formă de salariu, în bani sau în natură, sub formă de comision etc.
- **Patron** este persoana care-și exercită ocupația (meseria) în propria unitate (întreprindere individuală, magazin, birou, fermă etc.), pentru a cărei activitate angajează unul sau mai mulți salariați permanenți.
- **Lucrător pe cont propriu** este persoana care-și exercită activitatea în unitatea proprie sau într-o afacere individuală, fără a angaja vreun salariat permanent, fiind ajutat sau nu de membrii familiei neremunerați. Sânt încadrați la acest statut întreprinzătorii independenți (vânzători ambulante, meditarii, taximetriștii particulari etc.), liber-profesioniștii (muzicanții ambulante, artiștii plastici, avocații), lucrători ocazionali, agricultorii individuali. Lucrătorul pe cont propriu poate avea salariați temporari.
- **Lucrător familial neremunerat** este persoana care-și exercită activitatea într-o unitate economică familială condusă de un membru al familiei sau o rudă, pentru care nu primește remunerație sub formă de salariu sau plată în natură. Gospodăria țărănească (de fermier) este considerată o astfel de unitate. Dacă mai multe persoane dintr-o gospodărie lucrează în gospodăria agricolă proprie, una dintre acestea – de regulă, capul gospodăriei – este considerat lucrător pe cont propriu, iar ceilalți – lucrători familiari neremunerați.

- **Membru al unei cooperative** este considerată persoana care a lucrat ca membru al unei cooperative, unde fiecare membru are drepturi egale la luarea deciziilor, soluționarea problemelor de producție/vânzare etc.

Modalitatea de angajare a salariaților poate fi următoarea:

- Contract individual de muncă (în scris);
- Înțelegere (verbală).

Tipul unităților de producție este definit în corespundere cu Sistemul Conturilor Naționale:

- Unitățile de producție ale *sectorului formal*;
- Unitățile de producție ale *sectorului informal*;
- Sectorul *gospodăriei casnice*.

Ocuparea în sectorul formal este definită ca ocupare în:

- Întreprinderi corporative, organizații și instituții (unitățile economice cu drept de persoană juridică) sau
- Întreprinderi non-corporative (cu drept de persoană fizică), care sunt înregistrate în modul stabilit de legislație.

Ocuparea în sectorul informal include toate persoanele care, indiferent de statutul lor profesional, în timpul perioadei de referință au fost ocupate în întreprinderi ce aparțin *sectorului informal*, având această ocupație (loc de muncă) în activitatea principală sau secundară. Întreprinderile sectorului informal sunt definite ca întreprinderi private non-corporative (fără statut juridic), care nu sunt înregistrate.

Ocuparea în gospodăriile casnice include lucrătorii casnici plătiți angajați de gospodărie.

Tipul (natura) locului de muncă poate fi *formal* sau *informal*.

Ocuparea formală include:

- Lucrătorii pe cont propriu care lucrează în întreprinderile sectorului formal;
- Patronii care lucrează în întreprinderile sectorului formal;
- Salariații, pentru care patronul plătește contribuții sociale, beneficiază de concediu anual plătit și de concediu medical plătit;
- Membri ai cooperativelor de producție formale (care nu sunt salariați în aceste cooperative).

Ocuparea informală include:

- 1) Lucrătorii pe cont propriu, care lucrează în întreprinderile sectorului informal;
- 2) Patronii, care lucrează la întreprinderile sectorului informal;
- 3) Membrii cooperativelor informale de producție;
- 4) Ajutorii familiari angajați la întreprinderile sectorului formal sau la întreprinderile sectorului informal;
- 5) Salariații angajați la întreprinderile sectorului formal, la întreprinderile sectorului informal sau în gospodăriile particulare ale cetățenilor, care satisfac cel puțin unul din criteriile de mai jos:
 - patronul nu plătește contribuțiile sociale pentru ei;
 - nu beneficiază de concediu anual plătit;
 - nu beneficiază, în caz de boală, de concediu medical plătit.

Munca nedeclarată – prin munca nedeclarată se înțelege orice muncă prestată de o persoană fizică pentru și sub autoritatea unui angajator fără a fi respectate prevederile Codului Muncii referitoare la încheierea contractului individual de muncă.

Șomeri conform criteriilor BIM sunt persoanele de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință îndeplinesc simultan următoarele condiții:

- nu au un loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sunt în căutarea unui loc de muncă, utilizând în ultimele 4 săptămâni diverse metode pentru a-l găsi: înscrierea la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă sau la agenții private de ocupare,

acțiuni pentru a începe o activitate pe cont propriu, publicarea de anunțuri și răspunsuri la anunțuri, apel la prieteni, rude, colegi, sindicate etc.;

- sunt disponibile să înceapă lucrul în următoarele 15 zile, dacă s-ar găsi imediat un loc de muncă.

În această categorie de populație sunt incluse, de asemenea:

- persoanele fără loc de muncă, disponibile să lucreze, care așteaptă să fie rechemate la lucru sau care au găsit un loc de muncă și urmează să înceapă lucrul la o dată ulterioară perioadei de referință;

- persoanele care în mod obișnuit fac parte din populația inactivă (elevi, studenți, pensionari), dar care au declarat că sunt în căutarea unui loc de muncă și sunt disponibile să înceapă lucrul.

Rata șomajului: raportul dintre numărul șomerilor definiți conform criteriilor BIM și populația activă totală, exprimat procentual.

Șomajul de lungă durată: situația când șomerul nu are de lucru și este în căutare timp de un an și mai mult.

Populația în afara forței de muncă (sau populația inactivă din punct de vedere economic) cuprinde toate persoanele, indiferent de vârstă, care n-au lucrat cel puțin o oră și nu erau șomeri în perioada de referință.

Populația economic inactivă include următoarele categorii de populație:

- elevi sau studenți;
- pensionari (de toate categoriile);
- casnice (care desfășoară numai activități casnice în gospodărie);
- persoane dependente (întreținute de alte persoane ori de stat) sau care se întrețin din alte venituri (chirii, dobânzi, rente etc.);
- persoanele declarate plecate peste hotare la lucru sau în căutare de lucru pe o perioadă mai mică de 12 luni.

Rata de inactivitate a populației de 15 ani și peste reprezintă proporția populației inactive de 15 ani și peste în populația totală în vârstă de 15 ani și peste (%).

Persoane descurajate sunt persoanele inactive, disponibile să lucreze în următoarele 15 zile, care nu au un loc de muncă și au declarat că sunt în căutarea unui loc de muncă, dar nu au întreprins nimic în acest scop în ultimele 4 săptămâni sau că nu caută un loc de muncă din următoarele motive:

- au crezut că nu există locuri libere sau nu au știut unde să mai caute;
- nu se simt pregătite profesional;
- cred că nu vor găsi de lucru din cauza vârstei;
- au căutat altă dată și nu au găsit.

3.2.2. Unitatea de măsură

Datele exprimate în valori absolute: numărul persoanelor (populația: activă, inactivă, ocupată, în șomaj etc.) sunt prezentate în mii persoane.

Indicatorii privind rata: de participare la forța de muncă (sau de activitate), de ocupare, de subocupare, a șomajului, de inactivitate, precum și ratele de creștere sunt exprimați în procente (%).

Unele variabile sunt exprimate în alte unități de măsură (vârsta - în ani, timpul lucrat - în ore, etc.).

3.2.3. Formula de calcul

Datele anuale extinse se calculează ca medii aritmetice ale datelor trimestriale extinse.

Forța de muncă (FM) / Populația activă (PA) = Populația ocupată (PO) + Șomerii BIM (Șo)

Rata de activitate (RA) = Populația activă (PA) / Populația totală de 15 ani și peste (PT) * 100

Populația ocupată (PO) = Populația activă (PA) - Șomerii BIM (Șo)

Rata de ocupare (RO) = Populația ocupată (PO) / Populația totală de 15 ani și peste (PT) * 100

Rata șomajului (RȘ) = Șomerii BIM (Șo) / Populația activă (PA) * 100

Populația inactivă (PI) = Populația totală de 15 ani și peste (PT) - Populația activă (PA)

Rata de inactivitate = Populația inactivă de 15 ani și peste (PI) / Populația totală de 15 ani și peste (PT) * 100

3.3. Clasificările utilizate

Activitatea economică: Rezultatele anchetei sunt clasificate corespunzător Clasificării Activităților Economiei Moldovei (CAEM), armonizat cu NACE ver.2 (aprobat prin Hotărârea BNS Nr. 20 din 29 decembrie 2009), la nivel de secțiuni CAEM.

Ocupațiile: Datele privind ocupațiile sunt clasificate corespunzător Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova, aprobat prin Ordinul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 22 din 3 martie 2014, armonizat cu standardul respectiv internațional ISCO-08.

Educația: Nivelul de educație / instruire este în corespundere cu Clasificarea programelor educaționale din Republica Moldova, armonizată cu standardul respectiv internațional ISCED-97.

Nivelul școlii de cel mai înalt grad absolvite (se are în vedere tipul instituției de învățământ):

- Învățământul superior (inclusiv postuniversitar);
- Învățământul mediu de specialitate (colegiu);
- Învățământul secundar profesional;
- Învățământul liceal, învățământul mediu de cultura generală;
- Învățământul gimnazial;
- Învățământul primar
- Învățământul preșcolar sau fără școală primară.

O altă grupare a nivelului de educație este:

- scăzut: gimnazial, primar, fără școală primară;
- mediu: liceal, mediu general, secundar profesional, mediu de specialitate;
- superior: universitar, postuniversitar.

Forme de proprietate: Datele sunt grupate conform Clasificatorului formelor de proprietate din Republica Moldova (CFP), aprobat prin Hotărârea Departamentului Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică nr.276-st din 04.02.1997: publică și privată (inclusiv alte forme).

3.4. Sfera de cuprindere

3.4.1. Acoperirea sectorială

Ancheta Forței de muncă cuprinde toate activitățile economice.

3.4.2. Populația statistică

Cercetarea cuprinde numai gospodăriile private ale populației din locuințele permanente.

Obiect al anchetei sunt persoanele cu reședință obișnuită pe teritoriul țării pentru o perioadă de 12 luni și peste, membri ai gospodăriilor din locuințele selectate, inclusiv persoanele absente pentru o perioadă îndelungată (de peste 6 luni), dacă acestea păstrează legături familiale cu gospodăria din care fac parte, precum:

- militarii în termen;
- elevii și studenții plecați la studii;
- persoanele plecate la lucru;
- deținuții și arestanții;
- persoanele spitalizate sau aflate temporar în sanatorii pentru tratament sau recuperare;
- persoanele aflate în deplasare în altă localitate din țară,

pentru care datele se colectează prin intervievarea rudelor sau a celorlalți membri ai gospodăriilor din care fac parte.

Nu intră în sfera de cercetare:

Persoanele care locuiesc permanent în unități de locuit în comun (cămine de bătrâni, persoane cu dizabilități, cămine studențești, etc.) sau în locuințe sezoniere nu sunt cuprinse în anchetă.

3.4.3. Geografică

Datele statistice nu cuprind teritoriul din partea stângă a r. Nistru și m. Bender.

3.4.4. Temporală

Seriile de timp sunt disponibile începând cu anul 2000.

3.5. Nivelul de dezagregare

Datele rezultate din AFM sunt dezagregate după:

- grupe de vârstă;
- sexe;
- medii;
- nivel de instruire;
- stare civilă;
- regiuni statistice (Nord, Centru, Sud, m. Chișinău);
- activități economice;
- ocupații;
- forme de proprietate.

Mai multe detalii vedeți la p.3.3

Restricții: În cazul dacă datele la nivel dezagregat conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

3.6. Periodicitatea diseminării

Trimestrială

Anuală

3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)

Trimestrial - în decurs de un trimestru după trimestrul de raportare.

Anual – luna aprilie.

3.8. Revizuirea

Datele sunt finale la prima diseminare.

3.9. Perioada de referință

Perioada de referință (pentru marea majoritate a întrebărilor în cadrul realizării AFM) este *săptămâna*, de luni până duminică inclusiv dinaintea interviului.

Pentru anumite întrebări există și alte perioade de referință: ultimele 4 săptămâni, următoarele 15 zile, ultimul an.

4. Colectarea și procesarea datelor

4.1. Sursa de date

4.1.1. Cercetări statistice

Cercetarea statistica asupra gospodăriilor populației – Ancheta Forței de Muncă (AFM)
http://statistica.gov.md/public/files/Metadata/alte/Metodologie_AFM_2019.pdf

4.1.2. Surse administrative

Nu sunt utilizate.

4.1.3. Estimări

Nu se aplică.

4.2. Caracteristica cercetării statistice/surselor administrative

4.2.1. Obiectiv și scurt istoric

AFM este o metodă modernă pentru cercetarea statistică a pieței forței de muncă având ca obiectiv principal măsurarea populației active – ocupate și în șomaj – și a populației inactive, determinarea structurilor acestor categorii și a tendințelor de evoluție, furnizarea datelor esențiale despre forța de muncă.

Concepția metodologică și organizatorică a anchetei a fost realizată cu asistența tehnică acordată de Institutul Național de Statistică și Studii Economice (INSSE din Franța) și Institutul Național de Statistică (INS România) în cadrul Programului TACIS al Uniunii Europene, precum și a experților Biroului Internațional al Muncii.

Organizarea practică și conducerea anchetei în teren se efectuează de către Biroul Național de Statistică.

În realizarea AFM distingem câteva etape:

1998–2005 – organizarea în conformitate cu standardele Biroului Internațional al Muncii (BIM), lansarea și realizarea Anchetei Forței de Muncă asupra gospodăriilor casnice ca cercetare continuă cu diseminare trimestrială/anuală.

În mai 1998, s-a realizat ancheta pilot pe un eșantion de 4104 adrese, câte 36 pentru fiecare operator de interviu. Scopul anchetei pilot a fost cel de verificare și evaluare a instrumentarului și a modului de organizare în teren.

Din octombrie 1998 ancheta continuă este implementată în practică. Volumul eșantionului a fost de 8208 locuințe, distribuite în 114 UPE. Pentru efectuarea lucrărilor în teren au fost angajați 114 operatori de interviu și 44 de specialiști controlori. Fiecărui operator îi revenea lunar câte 24 adrese și respectiv câte 6 săptămânal.

S-a utilizat un eșantion probabilistic în două trepte: în prima treaptă s-au ales centrele de cercetare pe baza listelor electorale, iar în a doua treaptă – locuințele. În treapta a doua se aplica schema de rotație așa numită 2-2-2.

2006-2018 - realizarea AFM conform noului plan de sondaj (a unui nou eșantion și a unei scheme noi de rotație) și a chestionarelor îmbunătățite. Schimbările în 2006 în particular țin de:

- Crearea cadrului comun de eșantionare pentru Ancheta Forței de Muncă și Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC) - crearea rețelei unice de anchetatori și controlori, respectiv 150 și 51;
- Introducerea unei noi scheme de rotație de tipul 2-(1)-1-(8)-2;
- Schimbări metodologice inclusiv tratarea anumitor situații în ocupare și șomaj;
- Subiecte noi abordate în AFM.

Reproiectarea anchetei trimestriale s-a realizat în concordanță cu definițiile și conceptele internaționale și legislația națională în vigoare, cu scopul de a îmbunătăți în continuare gradul de armonizare cu standardele internaționale și cele europene.

De la 1 ianuarie 2009 se introduce rotația UPE - urilor (o dată la 2 ani).

2015- 2018 - modificarea schemei de rotație a gospodăriilor de tipul 1-(2)-1-(8)-1.

Începând cu 2019:

- definiția „ocupării” este aliniată prevederilor noului standard¹ internațional: în această categorie nu se includ persoanele ocupate cu producerea produselor agricole, în special, pentru consumul propriu (indiferent de numărul orelor lucrate);
- AFM se realizează conform unui nou eșantion de gospodării casnice și a unei noi scheme de rotație (2-(2)-2);

¹ Rezoluția „Statisticile privind munca, ocuparea și subutilizarea forței de muncă”, adoptată de a 19^{ea} Conferință Internațională a Statisticienilor Muncii din 2013 (Resolution I. Resolution concerning statistics of work, employment and labour underutilization): http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/meetings-and-events/international-conference-of-labour-statisticians/19/WCMS_230304/lang--en/index.htm

- rezultatele AFM sunt extinse la numărul populației cu reședință obișnuită (până în 2018 inclusiv; rezultatele AFM au fost extinse la numărul populației stabile).

Reședință obișnuită este definită ca locul în care persoana a trăit preponderent în ultimele 12 luni indiferent de absențele temporare (în scopul recreării, vacanței, vizitelor la rude și prieteni, afacerilor, tratamentului medical, pelerinajelor religioase etc.).

Pentru detalii vezi Metodologia AFM, capitolul 11 Schimbări metodologice:
http://statistica.gov.md/public/files/Metadate/alte/Metodologie_AFM_2019.pdf

4.2.2. Unitatea statistică

Unitatea de observare este gospodăria: grupul de două sau mai multe persoane care locuiesc împreună în mod obișnuit, având, în general, legături de rudenie și care se gospodăresc (fac menajul) în comun, participând în totalitate sau parțial la formarea veniturilor și la cheltuirea lor. Persoana care nu aparține de o gospodărie și care declară că locuiește și se gospodărește singură se consideră gospodărie formată dintr-o singură persoană.

Unitatea de înregistrare este persoana: sunt intervievate toate persoanele de 15 ani și peste, dar sunt înregistrate și unele date referitoare la persoanele sub 15 ani, pentru a caracteriza mărimea și structura gospodăriilor, precum și populația inactivă.

4.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare

Din 2019:

Planul de sondaj folosit pentru ancheta AFM este un plan de sondaj în două trepte.

În prima treaptă, în baza recensământului din 2014, a fost proiectat un eșantion stratificat de 150 Unități Primare de Eșantionare (UPE). Acesta reprezintă Eșantionul Multifuncțional pentru cercetările din Domeniul Social 2, așa numitul eșantion master EMDOS 2. Pentru stratificare au fost folosite criteriile geografice, mediul de reședință și mărimea localităților. EMDOS 2 cuprinde 52 UPE selectate din mediul urban și 98 UPE selectate din mediul rural.

În a doua treaptă, se extrag utilizând procedeul extragerii simple aleatoare din EMDOS 2 a 17145 de locuințe pe an (unități secundare de eșantionare). Toate gospodăriile dintr-o locuință sunt incluse.

Volumul eșantionului pentru o anchetă trimestrială este de 7620 locuințe.

Fiecare locuință este observată pe parcursul unei perioade de 16 luni conform schemei de rotație de tipul 2-(2)-2.

4.2.4. Periodicitatea cercetării

Trimestrială.

4.2.5. Colectarea datelor

Datele sunt colectate prin metoda interviului față în față. Înregistrarea informațiilor în chestionarele anchetei se realizează prin interviuarea persoanelor de 15 ani și peste, la domiciliul gospodăriilor din locuințele cercetate / selectate.

Interviurile sunt repartizate uniform de-a lungul trimestrului, realizându-se o cercetare continuă.

Înregistrarea datelor se face de către operatorul de interviu la domiciliul gospodăriilor, pe baza întrebărilor cuprinse în cele două tipuri de formulare:

- Chestionarul locuinței – CL
- Chestionarul individual – CI.

4.3. Procesarea și compilarea datelor

4.3.1. Validarea datelor

Datele sunt verificate și analizate privind calitatea acestora, în special coerența internă, temporală și cu alte date.

Cu utilizarea aplicației informatice este asigurată verificarea datelor privind respectarea întregului set de condiții de control (condițiilor logice):

- a căilor logice din chestionare;
- a datelor din chestionare;
- a integrității între datele de identificare ale gospodăriilor din momentul selectării cu cele completate în timpul interviului.

Condițiile de control logic la nivel de chestionar au ca scop: urmărirea și verificarea căilor/fluxurilor logice din chestionare; respectarea corelațiilor între răspunsurile la diferite întrebări, codificarea corectă a variabilelor, eliminarea unor răspunsuri aberante sau ilogice.

Prin condițiile de verificare a integrității se urmărește corelarea și verificarea datelor de identificare ale gospodăriei din momentul selectării cu cele completate în timpul interviului și a datelor de identificare aferente membrilor gospodăriilor selectate între tipurile de chestionare utilizate.

4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor

Datele anuale sunt calculate ca medii aritmetice simple ale datelor trimestriale.

4.3.3. Ajustările

Nu se efectuează ajustări.

4.3.4. Asigurarea calității

Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale, aprobate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 29 ianuarie 2014, precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială nr. 93 din 2017.

În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.

Controlul calității este asigurat de:

- auto-control al operatorilor de interviu
- supervizare pe teren
- reguli de validare software – editarea primară a datelor
- analize interne ale microdatelor - editarea datelor finale

Periodic sunt organizate întruniri (seminare) cu operatorii de interviu pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a chestionarelor, în special în cazul operării de modificări sau implementării acestora.

4.4. Precizia datelor

4.4.1. Rata de non-răspunsuri

Rata de non-răspuns se determină în baza non-răspunsurilor totale și este calculată după relația $(nr_{rsf})/(n-nr_{sf})$ unde: n – numărul de gospodării selectate conform planului de sondaj, nr_{sf} – numărul de erori ale bazei de sondaj și nr_{ref} – numărul de refuzuri.

Rata de non-răspuns pentru 2017 a fost de 11,0%.

4.4.2. Erori de eșantionare

Erorile de eșantionare sunt exprimate prin estimațiile erorilor limită de eșantionare, ținând cont de complexitatea planului de sondaj, rezultatele fiind garantate cu o probabilitate de 95%. Erorile limită de eșantionare pot fi exprimate și sub formă de interval de încredere, care reprezintă limitele ce vor cuprinde în 95% din cazuri valoarea reală a indicatorului.

Erorile de eșantionare se determină pentru cinci caracteristici de bază: numărul persoanelor ocupate, numărul șomerilor, rata de activitate, rata de ocupare și rata șomajului.

La nivel național intervalele de încredere pentru nivelul de semnificație de 95% pentru anul 2019, sunt estimate la $872,4 \pm 64,7$ (x 1000) pentru numărul persoanelor ocupate, $46,9 \pm 8,5$ (x 1000) pentru numărul șomerilor, $42,3 \pm 0,02$ (%) pentru rata de activitate, $40,1 \pm 0,02$ (%) pentru rata de ocupare și $5,1 \pm 0,01$ (%) pentru rata șomajului.

5. Comparabilitate și coerență

5.1. Comparabilitatea internațională

AFM este în conformitate cu standardele internaționale și normele europene:

- a. Informația AFM este completă în raport cu recomandările internaționale în vigoare în domeniul statisticii forței de muncă adoptate de Biroul Internațional al Muncii:

Rezoluțiile Conferinței Internaționale a Statisticienilor Muncii (CISM) privind:

- *Statisticile privind munca, ocuparea și subutilizarea forței de muncă (a 19 CISM, 2013);*
- *Clasificarea internațională a statutului profesional (a 15 CISM, 1993);*
- *Statistica ocupării în sectorul informal (a 15 CISM, 1993);*
- *Măsurarea subocupării și a situațiilor inadecvate de ocupare (a 16 CISM, 1998).*

Recomandările Conferinței Internaționale a Statisticienilor Muncii privind:

- *Tratarea în statisticile ocupării și a șomajului a absențelor de lungă durată (a 16 CISM, 1998);*
- *Definiția statistică a ocupării informale (a 17 CISM, 2003).*

- b. Metodologia AFM cu unele excepții corespunde cu Regulamentul Cadru al UE privind cercetarea forței de muncă în țările UE. Ajustarea ne-corespunderilor precum și introducerea variabilelor lipsă țin de necesitățile naționale.

Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr.577/1998 cu privire la organizarea unei anchete selective asupra forței de muncă în Comunitatea Europeană, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L77 din 14.03.1998.

Diferențe de ordin conceptual față de cele utilizate la nivel UE

- unele variabile sunt lipsă în AFM în comparație cu prevederile Regulamentului Comisiei Europene nr. 430/2005 de implementare a Regulamentului Consiliului și Parlamentului European nr. 577/1998 (Recepționarea continuă a salariului în perioada de absență, numărul de ore de obicei lucrate, munca atipică, blocul de întrebări legate de educație și instruire este cuprins parțial în AFM etc.)

5.2. Comparabilitatea în timp

Întreruperi în seria de date / de timp, modificări în metodologie:

Pentru perioada 2000-2018 inclusiv, datele au fost estimate utilizându-se numărul populației stabile.

Seria de date 2006-2018 (în baza populației stabile) nu este întru totul comparabilă cu seria de date din anii precedenți datorită:

- ajustării definiției naționale a ocupării la Recomandările internaționale privind tratarea în ocupare a absențelor de lungă durată (concediile pentru îngrijirea copiilor, lucrul sezonier, concediile fără plată, șomajul tehnic), adoptate de a 16 CISM, 1998;
- implementării noului eșantion de gospodării casnice și a noii scheme de rotație.

Seria de date începând cu 2019 nu este comparabilă cu seria de date din anii precedenți datorită:

- ajustării definiției naționale a ocupării la Rezoluția privind statisticile muncii, ocupării și a subutilizării forței de muncă, adoptată de a 19 CISM, 2013;
- implementării noului eșantion de gospodării casnice și noii scheme de rotație;
- utilizării numărului populației cu reședință obișnuită la extinderea rezultatelor.

Rezultatele AFM pentru perioada 2014-2018 inclusiv, au fost recalculat utilizându-se populația cu reședință obișnuită.

Pentru detalii vezi Metodologia AFM, p. 11 Schimbări metodologice:

http://statistica.gov.md/public/files/Metadate/alte/Metodologie_AFM_2019.pdf

5.3. Coerența cu alte statistici

Coerența Anchetei forței de muncă în gospodării cu datele din cercetările statistice în întreprinderi/unități economice și sociale (pe baza chestionarelor statistice M-1 „Câștigurile salariale”, trimestrial și M-3, anual „Câștigurile salariale și costul forței de muncă):

Total populație ocupată

Diferențe în concepte: chestionarele statistice în întreprinderi au ca populație țintă numai persoanele ocupate din întreprinderi.

Diferențe de măsurare: chestionarele statistice în întreprinderi sunt cercetări care se desfășoară în întreprinderi/unități economice și sociale. Informațiile colectate se referă (ca perioadă de referință) la anul calendaristic (M-3, anual), sau luna calendaristică (M-1, lunar până în anul 2016 inclusiv), sau trimestrul calendaristic (M-1, trimestrial, începând cu anul 2017).

Număr de ore lucrate

Diferențe în concepte: chestionarele statistice în întreprinderi (M-1 trimestrial și M-3 anual) urmăresc date referitoare doar la numărul orelor lucrate de salariați.

Diferențe de măsurare: informațiile colectate în întreprinderi se referă la trimestrul sau anul calendaristic.

Coerența Anchetei forței de muncă în gospodării cu datele privind șomajul înregistrat

Diferențe în concepte: Șomajul înregistrat de către Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă (ANOFM) se urmărește conform legislației naționale și nivelul acestuia diferă considerabil față de șomajul estimat conform metodologiei BIM.

Diferențe de măsurare: O parte dintre șomerii înregistrați sunt clasificați ca persoane ocupate la AFM.

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului statisticii oficiale și stabilește cadrul juridic pentru dezvoltarea, producerea, diseminarea și coordonarea statisticii oficiale (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității, obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.

Biroul Național de Statistică, în calitate sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:

- 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale;
- 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale;
- 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transpunerii lor în practică;
- 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional;
- 5) armonizează și aliniaza indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale;
- 6) promovează cultura statistică în societate.

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială www.statistica.gov.md , rubrica Despre BNS (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat, ca datele colectate, procesate și depozitate pentru producerea informației statistice sunt confidențiale în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a respondenților.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care datele individuale sunt necesare pentru producerea acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la datele individuale care nu permit identificarea directă a respondenților poate fi acordat pentru proiecte de cercetări științifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unități individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă.

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de emiter

Anual este elaborat Calendarul de diseminare a datelor statistice elaborate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de emiter

Calendarul de diseminare a datelor statistice este plasat pe pagina oficială web a BNS www.statistica.gov.md.

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

- a) Producătorii de statistici oficiale sunt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale.
- b) Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul volumului, calității și termenelor de diseminare.;

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Acte legislative și normative (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

Pagina web a BNS www.statistica.gov.md reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate informațiile operative, notele informative, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS se plasează pe pagina oficială.

8.2. Formatul diseminării

8.2.1. Informații operative / Note analitice

Informațiile operative și notele analitice sunt publicate pe pagina oficială a BNS:

<http://www.statistica.gov.md> la rubrica Comunicate de presă, conform Calendarului de emiteră a comunicatelor de presă.

8.2.2. Publicații

Publicațiile elaborate de BNS care conțin date statistice privind forța de muncă:

- Culegerea „Forța de Muncă a Republicii Moldova, Ocuparea și Șomajul” - publicație anuală detaliată ce conține informații referitoare la metodologia și organizarea anchetei, și tabele cu date medii anuale, precum și informații referitoare la evoluția în timp a principalilor indicatori ai forței de muncă;
- alte publicații statistice: *Anuarul statistic; Statistică teritorială; Breviarul statistic, Chișinăul în cifre (anuar) etc.*

Acces la publicații:

- în format electronic, pe pagina oficială a BNS www.statistica.gov.md, rubrica Produse și servicii/ Publicații <http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&nod=1&>
- pe suport de hârtie – în biblioteca BNS (mai multe detalii la adresa <http://www.statistica.gov.md/libview.php?l=ro&idc=340&id=2400>)
- sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa www.statistica.gov.md, rubrica Publicații <http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&id=2219>)

8.2.3. Baze de date/serii de timp

- **Banca de date statistice** <http://statbank.statistica.md>, domeniul *Statistica socială / Forța de muncă și câștigul salarial*

- **Pagina oficială** a BNS: <http://www.statistica.gov.md> la rubricile:

- *Comunicate de presă*
- *Statistici pe domenii / Statistica socială / Forța de muncă*
- *Produse și servicii / Publicații / Piața muncii*

- **Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS)**: <http://www.statistica.gov.md/SDDS/NSDP/>

8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale

Chestionare internaționale ONU, BIM, CEE, Eurostat, CSI, etc.

8.2.5. Solicitări de date suplimentare

BNS pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, notele informative, informațiile operative, celor plasate pe pagina oficială web în limita informațiilor disponibile, în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov.md sau online – www.statistica.gov.md rubrica Produse și servicii / Solicitare de informații statistice http://www.statistica.gov.md/solicitare_informatii_statistice.php?l=ro

9. Referințe (link-uri) utile

9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Metadate (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=351&nod=1&>).

9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sunt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Rapoarte de evaluare (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2739>).

9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sunt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Sondaje de opinie (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2740>).

9.4. Alte referințe utile

Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS) al FMI	http://www.statistica.gov.md/SDDS/?lang=ro
Baza de date EUROSTAT	http://ec.europa.eu/eurostat/data/database
Baza de date UNData	http://data.un.org/Browse.aspx
Baza de date statistice a Comisiei Economice pentru Europa a ONU	http://w3.unece.org/pxweb/Dialog/
ILOSTAT (Organizația Internațională a Muncii)	https://ilostat.ilo.org/data/ https://ilostat.ilo.org/